

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГЕОГРАФІЯ ПРИРОДНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ

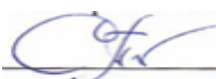
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.07 Середня освіта (Географія)
Освітня програма	Географія
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Географія природної спадщини України**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 “Освіта / Педагогіка”** спеціальності **014 “Середня освіта”** предметної спеціальності **014.07 Середня освіта (Географія)**; освітньої програми **“Географія”**.

Укладач: Салюк Мар’яна Романівна, доцент, кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії та раціонального природокористування

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фізичної географії та раціонального природокористування

протокол № 11 від «25» червня 2021 р.

Завідувач кафедри Поп С.С.

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету

протокол № 8 від «29» червня 2021 р.

Голова науково-методичної комісії _____
(ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1-й	1-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 3 аудиторних – 48 самостійної роботи студента – 72	I	II
	Лекції:	
	30 год.	8 год.
	Практичні (семінарські):	
	18 год.	2 год.
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	72 год.	110 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Географія природної спадщини України**» є формування у студентів наукових знань про природну спадщину України та її регіонів, її значенням у житті суспільства; усвідомлення й розуміння проблем збереження та використання спадщини, виховання поваги, дбайливого й відповідального ставлення до природної спадщини України.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити студентів із феноменом спадщини в сучасній науці; вивчити основні поняття, категорії, функції спадщини;
- дати уявлення про основні природоохоронні території й об'єкти, їхнє місце в українській і світовій спадщині;
- вивчити світовий та український досвід охорони та використання спадщини: завдання, пріоритети, засоби, форми, механізми тощо;
- дати уявлення про основи державної політики, сучасне міжнародне й українське законодавство в сфері охорони й використання спадщини;
- розглянути проблеми використання природної спадщини, її сфери, тенденції;
- показати соціальну та економічну ефективність збереження спадщини;
- прищепити розуміння необхідності дбайливого відношення до природного надбання, уміння використовувати отримані знання в суспільній і професійній сферах діяльності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлюючого, сповідуючого та примножуючого загально цивілізаційні цінності демократичного суспільства (морально-етичні, культурні, гуманістичні, доброчесності тощо).

ЗК 2. Здатність самовдосконалюватися, постійно підвищувати кваліфікацію із розумінням предметної області обраної професії, її основних концепцій, понятійно-термінологічного апарату та місця у загальній системі знань про природу і суспільство.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою, уміти комунікувати з іншими, логічно викладати свою думку як усно, так і письмово.

ЗК 5. Вміння виявляти та вирішувати в професійній діяльності проблемні задачі, приймати науково-обґрунтовані управлінські рішення.

ЗК 8. Уміння об'єктивно оцінювати і доносити знання як до фахової аудиторії, так і до широкого загалу із використанням наукової термінології та сучасних методів і технологій презентації інформаційних матеріалів.

ФК 1. Набуття предметно-географічних, природознавчо-наукових, психолого-педагогічних компетентностей, оволодіння фундаментальними знаннями з дисциплін географічної науки на різних просторових рівнях (глобальному, національному і локальному), методологією географічних досліджень взаємозв'язків у складній системі «Людина–Природа» в контексті досягнення цілей збалансованого розвитку.

ФК 2. Здатність до постійного професійного самовдосконалення, вивчення і креативного застосування досягнень національної та світової географічної науки в науковій і педагогічній діяльності.

ФК 3. Здатність до професійної науково-дослідницької та практичної діяльності, в т. ч. щодо виконання польових та камеральних природознавчих і суспільних географічних досліджень, аналізу та інтерпретації отриманих результатів, оформлення наукового звіту, презентації результатів дослідження, впровадження їх у практику.

ФК 6. Здатність застосування новітніх інформаційних технологій та методів швидкого пошуку необхідної професійної інформації, вміння її аналізу та опрацювання з метою напрацювання ідей щодо подальшого розвитку географічної освіти та науки.

ФК 7. Здатність на глобальному, регіональному і локальному рівнях аналізувати в часі і просторі взаємопов'язані природні процеси і явища. Здатність логічного і світоглядного

мислення в процесі освітньої, наукової і громадянської діяльності, осмислювати взаємозв'язки і закономірності в еколого-, гео-, соціо-просторі.

ФК 8. Здатність застосовувати географічні знання у міждисциплінарному і міжгалузевому контекстах. Здатність застосування теоретичних знань для вирішення практичних проблем на регіональному і національному рівнях, зокрема щодо просторового аналізу та вирішення проблем взаємодії суспільства і природи в контексті збалансованого розвитку.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Географія природної спадщини України» є наявність освіти за першим (бакалаврським рівнем) або вищої освіти за другим рівнем з іншої спеціальності.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Географія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знання основних законів, закономірностей, понять та наукової термінології новітніх напрямків сучасної географічної освіти та науки; знання системи освіти та науки України, стану її адаптації в європейський простір.	ПРН 1
Знання причинно-наслідкових взаємозв'язків складових навколишнього середовища, впливу на них людської діяльності, стану, проблем та шляхів раціонального природокористування в контексті гармонізації стосунків у системі «суспільство–природа».	ПРН 2
Знання основних механізмів управління природокористуванням, в тому числі менеджменту природоохоронними територіями.	ПРН 5
Знання системи державного моніторингу довкілля на національному, регіональному і локальному рівнях, суб'єктів моніторингу та їх основних функціональних обов'язків, а також відповідної законодавчо–нормативної бази.	ПРН 6
Уміння застосовувати теоретичні та емпіричні здобутки географічної науки про природні та суспільно-географічні явища і процеси для інноваційної науково-дослідницької діяльності, орієнтованої на оптимізацію природокористування для забезпечення якісного життя та водночас досягнення цілей стійкого розвитку територій.	ПРН 8
Уміння самостійно організовувати польові природознавчі дослідження та спостереження, які необхідні для проведення практичних занять з географії та природознавства в школі, а також для проведення позашкільної краєзнавчої роботи, формування у молоді відповідального ставлення до екологічного стану довкілля.	ПРН 11

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Географія природної спадщини України»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен Знати: - зміст поняття «природна спадщина», структуру навчальної дисципліни її теоретико-методологічний апарат; - методики оцінювання природної спадщини території; - принципи виділення природних і культурних об'єктів; - законодавчу базу формування реєстру об'єктів природної спадщини в Україні; - особливості охорони, збереження, відновлення та використання	ПРН 1, 2, 5

природної спадщини в державі; - регіональний розподіл природної спадщини в Україні. - основні пам'ятки природи, що утворюють природну спадщину України та занесені в Список Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО;	
Уміти: - аналізувати об'єкти природної спадщини України; - проводити оцінку природної спадщини території; - розробляти рекомендації щодо збалансованого використання спадщини у туристичній галузі; - розраховувати рекреаційне навантаження на об'єкти природної спадщини; - ;авати оцінку природному потенціалу території на основі наявних об'єктів спадщини.	ПРН 5, 6, 8, 11

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- поточне усне опитування;
- модульне опитування;
- спостереження за навчально-пізнавальною діяльністю студентів;
- залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне опитування на практичних (семінарських) заняттях, виконання самостійної роботи.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота з тем змістовного модуля.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік у формі усної перевірки знань.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	CP	60	100
5	5	5	5	20		

T1, T2 ... – теми практичних робіт

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	CP	50	100
5	5	5	5	5	25		

T1, T2 ... – теми практичних робіт

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	4	20	5	25
Проект			1	25
Реферат	1	20		
Модульна контрольна робота	1	60	1	50
Разом	9	100	9	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Географія природної спадщини України» проводиться двічі на семестр згідно розкладу модульних контролів визначених навчальною частиною в межах годин, які відведені на лабораторні заняття. До модульної контрольної роботи допускаються студенти, які виконали усі види навчальної роботи. До початку модульної контрольної роботи студенти мають мати поточні підсумкові бали за практичні (семінарські) роботи та самостійну роботу. Максимальна кількість балів одержаних під час контрольної роботи № 1 становить 60 балів, модульної контрольної роботи № 2 – 50 балів.

Виконання модульної контрольної роботи передбачає надання відповідей на тести та теоретичні питання. Робота містить 5 тестів та три теоретичні запитання.

Критерії оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка: національна та ECTS	Критерії оцінювання
90 – 100	Відмінно А	Студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.
82-89	Добре В	Студент повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою
74-81	Добре С	Студенту розкрив теоретичні питання, програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.
64-73	Задовільно D	Студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння матеріалу.
60-63	Задовільно E	Студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі.
35-59	Незадовільно FX	Студенту не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.
0-34	Незадовільно F	Студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

Перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці, проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу не підвищуються.

Під час другого модульного контролю викладач оголошує загальну кількість балів накопичених студентом. Якщо студент набрав 60 і більше балів, то залік може бути виставлений за результатами модульних контролів на момент оголошення результатів. У разі, якщо студент бажає поліпшити свою оцінку, він складає залік за всією програмою навчальної дисципліни. При цьому в підсумковій оцінці не враховуються накопичені бали.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Семестровий контроль з дисципліни «Географія природної спадщини України» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни. Форма проведення семестрового контролю усна. Протягом семестру студенти можуть набрати від 0 до 100 балів, що переводяться в національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ECTS. Якщо студент набрав 60 і більше балів, то залік може бути виставлений за результатами модульних контролів на момент оголошення їх результатів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сутність природної спадщини.

Охорона, збереження та відновлення природної спадщини.

Тема 1. Природна спадщина: суть, значення, особливості. Основні етапи становлення, формування та розвитку природної спадщини. Сучасні тенденції дослідження спадщини з точки зору збалансованого розвитку. Поняттєво-термінологічний апарат. Класифікація об'єктів природної спадщини. Об'єкти матеріальної та нематеріальної спадщини.

Тема 2. Законодавча база формування реєстру об'єктів природної спадщини в Україні. Нормативно законодавчі акти про охорону природи України. Закон України про охорону навколишнього природного середовища. Закон про природно-заповідний фонд України. Закон про охорону земель. Закон про тваринний світ. Закон про рослинний світ. Закон про Червону книгу України.

Тема 3. Охорона, збереження, відновлення та використання природної спадщини. Географічні аспекти управління спадщиною: теорія, методика, практика. Проблеми збереження спадщини. Фактори ризику об'єктів спадщини; економічний і соціальний збиток від їх втрати. Вплив екологічних факторів на пам'ятки природної спадщини.

Тема 4. Міжнародний досвід охорони природної спадщини. Місце України в природній спадщині світу. Об'єкти Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Характеристика природної спадщини країнах Європи і Північної Америки; Азії і Океанії; Арабських країнах; країнах Латинської Америки; країнах Африки. Місце України в природній спадщині світу.

Тема 5. Екологічна політика та охорона природної спадщини. Моніторинг об'єктів природної спадщини. Паспортизація і оцінка об'єктів природної спадщини. Облік та збереження спадщини засобами ГІС. Аналіз картографічних творів природної спадщини. Особливості системи управління і охорони об'єктів природної спадщини.

Змістовий модуль 2. Видові та регіональні особливості природної спадщини України.

Тема 6. Регіональні особливості природної спадщини. Стратегія розвитку та збереження природної спадщини в Україні. Природна спадщина як особливий ресурс України та її регіонів. Природні та соціально-економічні чинники формування природної спадщини. Загальна характеристика об'єктів природної спадщини України за регіонами: кількість, географічний розподіл, специфіка, своєрідність і унікальність. Вплив природної спадщини на розвиток туризму.

Тема 7. Природні об'єкти світової спадщини ЮНЕСКО в Україні та претенденти на включення до цього списку. Об'єкти, які входять у список ЮНЕСКО: Букові праліси Карпат, Херсонес Таврійський, Пункти геодезичної дуги Струве. Потенційні претенденти України до включення у світову спадщину: Біосферний заповідник «Асканія-Нова», частина територій національних природних парків «Синевир», «Подільські Товтри» і «Зачарований край» та заповідників «Горгани» і «Розточчя». Дендрологічний парк «Софіївка», Шевченківський національний заповідник у м. Канів, Печерне місто Чуфут-Кале, «Культурний ландшафт “печерних міст” Кримської Готії” (залишки стародавніх міських поселень Мангуп-Кале та Ескі-Кермен, а також гірського ландшафту навколо цих пам'яток.

Тема 8. Території та об'єкти природно заповідного фонду України як об'єкти природної спадщини України. Об'єкти, які входять до Світової мережі біосферних резерватів ЮНЕСКО: біосферні заповідники – Карпатський, «Асканія-Нова», Дунайський та Чорноморський; а також біосферні резервати – Шацький, «Деснянський», «Розточчя». Природні заповідники України. Національні природні парки України. Ландшафтні регіональні парки України.

Тема 9. Водно-болотні угіддя міжнародного значення. Рамсарська конвенція. Україна та Рамсарська конвенція. Водно-болотні угіддя України міжнародного значення. Потенційні претенденти серед водно-болотних угідь для включення до міжнародного переліку. Водно-болотні угіддя загальнодержавного та місцевого значення, які мають самостійну цінність на регіональному та локальному рівнях.

Тема 10. Землі лісового фонду, рослинний і тваринний світ як об'єкти природної спадщини України. Біорізноманіття України. Екологічні рекреаційні та оздоровчі функції українського лісу. Земельні ділянки, на яких зростають природні рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України. Території перебування чи зростання видів тваринного та рослинного світу, занесених до Червоної книги України. Ботанічні сади і парки в системі природної спадщини. Екологічна мережа України. Смарагдова мережа.

Тема 11. Природні пейзажі, що охороняються. Геологічні та археологічні пам'ятки на території України. Сім природних чудес України (за матеріалами Всеукраїнського контуру) та сім чудес Закарпаття. Замки, фортеці України та ландшафт навколо них. Геологічні пам'ятки природи загальнодержавного та місцевого значень.

Тема 12. Лікувально-оздоровчі властивості природи України. Оздоровчо-лікувальні ресурси України Залежність. Землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації відпочинку населення, туризму. Поняття про вміщуючий ландшафт та його фізичні, хімічні і біологічні властивості. Макроклімат України. “Бальнеологічні” властивості кліматів України. Державний стандарт якості води. Мінеральні води України та їх лікувально-оздоровчі властивості. Курорти України – бальнеологічні, грязеві, кліматичні. Населені пункти, які віднесені до курортних.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: <i>денна</i>					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
2-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Природна спадщина: суть, значення, особливості.	8	2				6
Тема 2. Законодавча база формування реєстру об'єктів природної спадщини в Україні.	8	2				6
Тема 3. Охорона, збереження, відновлення та використання природної спадщини.	10	2	2			6
Тема 4. Міжнародний досвід охорони природної спадщини. Місце України в природній спадщині світу.	12	4	2			6
Тема 5. Екологічна політика та охорона природної спадщини.	10	2	2			6
Модульна контрольна робота	5		1			4
<i>Разом за модуль</i>	<i>54</i>	<i>12</i>	<i>8</i>			<i>34</i>
Модуль 2						
Тема 6. Регіональні особливості природної спадщини. Стратегія розвитку та збереження природної спадщини в Україні.	9	2	1			5
Тема 7. Природні об'єкти світової спадщини ЮНЕСКО в Україні та претенденти на включення до цього списку.	11	4	2			5
Тема 8. Території та об'єкти природно заповідного фонду України як об'єкти природної спадщини України.	11	4	2			5
Тема 9. Водно-болотні угіддя міжнародного значення.	8	2	1			5
Тема 10. Землі лісового фонду, рослинний і тваринний світ як об'єкти природної спадщини України.	8	2	1			5
Тема 11. Природні пейзажі, що охороняються. Геологічні та археологічні пам'ятки на території України.	8	2	1			5
Тема 12. Лікувально-оздоровчі властивості природи України.	8	2	1			5
Модульна контрольна робота	4		1			3
<i>Разом за модуль</i>	<i>66</i>	<i>18</i>	<i>10</i>			<i>38</i>
Разом за семестр	120	30	18			72

(заочна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: <i>заочна</i>					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
2-й семестр						
Тема 1. Природна спадщина: суть, значення, особливості.	8	0,5				
Тема 2. Законодавча база формування реєстру об'єктів природної спадщини в Україні.	8	0,5				
Тема 3. Охорона, збереження, відновлення та використання природної спадщини.	10	0,5				
Тема 4. Міжнародний досвід охорони природної спадщини. Місце України в природній спадщині світу.	12	1				
Тема 5. Екологічна політика та охорона природної спадщини.	10	0,5				
Тема 6. Регіональні особливості природної спадщини. Стратегія розвитку та збереження природної спадщини в Україні.	9	1				
Тема 7. Природні об'єкти світової спадщини ЮНЕСКО в Україні та претенденти на включення до цього списку.	11	1				
Тема 8. Території та об'єкти природно заповідного фонду України як об'єкти природної спадщини України.	11	1				
Тема 9. Водно-болотні угіддя міжнародного значення.	8	0,5				
Тема 10. Землі лісового фонду, рослинний і тваринний світ як об'єкти природної спадщини України.	8	0,5				
Тема 11. Природні пейзажі, що охороняються. Геологічні та археологічні пам'ятки на території України.	8	0,5				
Тема 12. Лікувально-оздоровчі властивості природи України.	8	0,5				
Разом за семестр	120	8	2			110

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Аналіз підходів до класифікації об'єктів природної спадщини.	2	0,5

2	Оцінка природної спадщини території. Міжнародний досвід охорони природної спадщини.	2	0,5
3	Охорона, збереження, відновлення та використання природної спадщини в Україні.	2	
4	Всесвітня спадщина ЮНЕСКО: об'єкти та претенденти в Україні.	2	
5	Природна спадщина як особливий ресурс України та її регіонів.	2	0,5
6	Природно-заповідні території України як об'єкти природної спадщини.	2	
7	Вплив природної спадщини на розвиток туризму.	2	0,5
8	Розрахунок рекреаційного навантаження на об'єкти природної спадщини	2	
9	Характеристика природної спадщини у різних регіонах.	2	
Разом		18	2

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Конвенція ЮНЕСКО “Про охорону Всесвітньої культурної і природної спадщини”.	5	7
2	Природна та спадщина: перспективи збереження і використання. Критерії для внесення та виключення об'єктів у список спадщини	5	7
3	Руйнування природної спадщини під впливом географічних факторів.	4	7
4	Картографування природної спадщини.	4	7
5	Міжнародний досвід охорони природної спадщини	5	8
6	Місце природної спадщини в природокористуванні та стратегіях розвитку регіонів України.	5	8
7	Україна у вимірі екологічного виклику: стратегія і тактика на шляху пошуку відповіді.	5	8
8	Концепція національної екологічної політики України в аспекті її адекватності її екологічному стану та екологічному виклику.	5	8
9	Природно-заповідний фонд України: структура, загальна характеристика.	5	8
10	Об'єкти природно-культурної спадщини України.	5	7
11	Археологічні та геологічні пам'ятки на території України.	5	7
12	Право власності на території та об'єкти природної спадщини України.	5	7
13	Національні природні парки України. Заповідники України. Біосферні заповідники України.	5	7
14	Сучасна природна районізація України.	5	7
15	Основні краєвиди (ландшафти) України та їх генезис за П. Тутковським.	4	7
Разом		72	110

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби:

- дидактичні матеріали (електронний варіант лекцій, презентації тощо);

- технічні пристрої (мультимедійні апарати, стенди, моделі, Інтернет ресурси) для пред'явлення дидактичного матеріалу;
- пакети завдань для модульного та підсумкового контролю;
- картографічні матеріали; матеріали кабінету географії.

Інформаційні технології та засоби онлайн навчання: прикладні програми (MS Office 2010, MS Windows XP), система електронного навчання Moodle <https://e-learn.uzhnu.edu.ua>, електронна пошта на базі глобальних інформаційно-комунікаційних порталів, внутрішня корпоративна електронна пошта УжНУ; електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ» <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui>, сайт УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua>, інформаційні ресурси в мережі Інтернет.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бейдик О. О. Унікальна Україна: географія та ресурси туризму: Навчальний посібник / О.О. Бейдик, Н. О. Новосад Н.О. – К. : Альтерпрес, 2013. – 572 с.
2. Руденко Л.Г., Поливач К.А. Природна спадщина: досвід та перспективи картографування в Україні // Український географічний журнал – 2015, № 4. – С 40–49.
3. Зараховський О.Є., Неїленко С.М. Світова спадщина ЮНЕСКО в Україні: об'єкти та претенденти включення до списку. Географія та туризм., 2019. - Вип. 49. 14–23.
4. Руденко В. П. Географія природо-ресурсного потенціалу України. У 3-х част. : підручник. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2010. – 552 с.
5. Бейдик О.О., Носко Є. О. Об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО : світовий та національний вимір. – Р., 2018.
6. «Атлас населення України та його природна і культурна спадщина» Режим доступу: <https://www.nas.gov.ua/UA/Messages/Pages/View.aspx?MessageID=7483>

Допоміжна література

1. Список Всесвітньої спадщини [Електр. ресурс]. – Режим доступу : <http://whc.unesco.org/en/list>.
2. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» від 16 червня 1992 року, N 2456-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-12/page3>.
3. Маринич О.М., Шищенко П.Г. Фізична географія України: Підручник. – К.: Знання, 2005 – 511 с.
4. Булава Л.М. Фізична географія України. – Х.: АН ГРО плюс, 2008. – 228 с. 2. Комплексний атлас України. – К.: ДНВП Картографія, 2005. – 96 с.
5. Основи краєзнавства: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / кол. авт.; за заг. ред. чл.-кор. НАНУ О. П. Реєнта. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 276 с.
6. Рекреаційно-туристичні ресурси України з основами туристичного ресурсознавства / Алешугіна Н.О., Барановська О.В., Барановський М.О., Зеленська О.О., Смаль І.В., Філоненко І.М. Чернівці, 2015 : Видавництво ЧНТУ, 492 с.
7. Рельєф України. Навчальний посібник / Б.О. Вахрушев, І.Р. Ковальчук, О.О. Комлев, Я.С. Кравчук: За редакцією В.В. Стецюка. – К.: Видавничий дім «Слово», 2010. – 685 с.
8. Дем'янчук Г. С. Українське краєзнавство: сторінки історії. К.: Просвіта 2006. – 293 с.
9. Жванко Л. М. Краєзнавство: Конспект лекцій (для студентів усіх курсів денної і заочної форм навчання) /Авт.: Жванко Л. М.; Харк. нац.. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 163 с.
10. Масляк П.О. Рекреаційна географія. Навчальний посібник. – К.: Знання, 2008. – 343с. 4. Олійник Я.Стецюк В. Природні та етнокультурні феномени України. – К.: ВКФ «Стафед-2», 2003. – 243с.
11. Національний атлас України. – К.: ДНВП «Картографія», 2008. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.cadastre.bg/archive/8zasedanie/prezentacii/ukraina/NAU.pdf>.

12. Експрес-оцінка стану територій природно-заповідного фонду України та визначення пріоритетів щодо управління ними / Б.Г. Проць, І.Б. Іваненко, Т.С. Ямелинець, Е. Станчу – Львів: Гриф Фонд, 2010. – 92 с.
13. Гриневецкий В.Т. Природоохоронне ландшафтознавство: наукові засади, потреби і передумови розвитку в Україні / Укр. геогр. журн. – 2004 – № 3 – С. 44-50. 4. Гродзинський М.Д. Пізнання ландшафту: місце і простір. Том 2. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2005. – 503 с.
14. Іваненко І.Б., Гетьман В.І. Про управління рекреаційною діяльністю у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду / Зб. методичних матеріалів з питань рекреаційно-туристичної діяльності на територіях природно-заповідного фонду. – 2011. – 271 с. 11. Ковальчук І.П., Іванов Є.А., Свідерко І.Б. Географічні особливості територіального розподілу об'єктів природно-заповідного фонду Львівської області // Наук. вісник Укр. держ. лісотехнічного ун-ту, 2004. – Вип. 14.8. – С. 51-62.
15. Заповідники і національні природні парки України. – К.: Вища школа, 2009. 232 с.
16. Закон України “Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки”. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 47. С. 405-434.
17. Зелена книга України / під заг. ред. чл.-кор. НАН України Я. П. Дідуха. К.: Альтерпрес, 2009. 448 с. 8. Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». Вип. 6, Т. 1. Київ, Інститут зоології імені І. І. Шмальгаузена НАН України, 2018. 438 с.
18. Червона книга України. Рослинний світ. М-во охорони навколиш. природ. середовища України, Нац. акад. наук України; за ред. Я. П. Дідуха. Київ: Глобалконсалтинг, 2018. 900 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Освітні портали:

<http://www.geograf.com.ua/>
<http://geopom.at.ua/>
<http://rozumniki.net/catalog/products/geografiya>
<http://geo-klass.at.ua/>
<http://www.elib.nplu.org>
<https://tourlib.net/geogr.htm>
<http://www.nbu.gov.ua/>
<http://nsku.org.ua/>
<https://nature.land.kiev.ua/>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)